

WARDER RANT.

WOENSDAG

den 8 NOVEMBER.

OPENBAAR HOOGER ONDERWYS.

Alzoo, ingevolge het besluit van Zijne Koninklijke Majesteit, van den 2den augustus laatstleden, no. 14, het Hooger Onderwijs voor het Athenæum te Franeker is uitgebreid tot de Studien der Godgeleerdheid, — der Rechten, — der Medicijnen, — der Heel- en Vroedkunde, — der Wis- en Natuurkundige Wetenschappen, der Kruidkunde, — Artzenij-Mengkunde, — Bespiegelende Wijsbegeerte, — Natuurlijke Historie, — Geschiedenis, — Latijnsche, — Grieksche en Oostersche Letterkunde, — enz., zoo wordt den belanghebbenden reus berigt, dat met het bovengemelde Onderwijs eerlang (den tijd nader in de Couranten te bepalen), een aanvang zal worden gemaakt, ten einde Vrielanders ingezetenen, zoo wel als die van andere gewesten, van deze zoo weldadige inrichting gebruik zouden kunnen maken.

Franeker, den 31sten oktober 1815.

A. G. CAMPER,
Voorzittend Curator van
het Athenæum.

WEENEN, den 22 Oktober.

Sedert eenige weken wordt de omtrek van deze stad door eene rooverbende, onder aanvoering van een zekeren Krasel, waarvande sterkte, naar men zegt, gesman zoude wezen, onveilig gemaakt. In den omtrek van Weytra zoude hunne voornaamste verzamelaars wezen, van waar zij zich tot de Boheemische grenzen en op de beide oevers van den Donau uitstrekken. Deze bende zoude geregeld georganiseerd zijn en zich voornamelijk toeleggen, om de grondeigenaars en de adellijken uit te plunderen, terwijl zij de landlieden en reizigers zekerheid en bescherming verleende. Men verhaalt vele bijzonderheden van haren aanvoerder. De terugkomst van de Oostenrijksche troepen, zal dit gespuis spoedig doen verdwijnen.

H. M. de Keizerin, zal met de geheele jonge keizerlijke familie, de winter in haar vaderland, Italië, doorbrengen, en bezwaarlijk voor het begin van mei van het aanstaande jaar, alhier weder terug wezen. Daarentegen schijnt zich de aarts-hertogin Maria Louisa, nog niet naar Parma te zullen begeven, ten minsten bemerkt men aan haar hof nog geene toebereidselen. Bij den hofstoet van haren zoon, zijn op nieuw bevelen gegeven, geene Franschen te dulden, en de weinige nog overige ondergeschikte dienstboden van die natie, zijn van denzelfden verwijderd geworden, en hebben passen naar Frankrijk ontvangen. Hierdoor is onder het talrijke Fransche hofpersoneel van de aarts-hertogin Maria Louisa, de vrees ontstaan, dat hetzelfde deszelfs ontslag eerlang zoude bekomen.

LONDEN, den 27 Oktober.

De Aartshertogen Jan en Lodewijk zijn, dinsdag middag, benevens hun gevolg, in de rijtuigen van den Prins-Regent naar Carlton-House gereden. Hunne Keizerlijke Hoogheden werden door lord Amherst en sir W. Keppel, edelman en deurwaarder van de kamer, ontvangen en in het kabinet van den Prins-Regent binnengeleid, welke hun op de vriendelijkste wijze begroette.

Een half uur daarna had de Prins van Hessen-Homburg eene bijzondere audientie bij Zijne Koninklijke Hoogheid.

Ten half zeven uren werd de Prins van Esterhazy, ambassadeur van Oostenrijk, ter audientie van den Prins-Regent toegelaten, en overhandigde Hoogsteden-zelfen zijne credentialen. De Prins-Regent ontving zijne Hoogheid op de minzaamste wijze.

Alle deze doorlichtige personen hebben met den Prins-Regent, op Carlton-House, den maaltijd genomen.

Eergisteren hebben de beide Aartshertogen van Oostenrijk een bezoek bij den Hertog van York afgelegd, en daarna eene wandeling in het Park en in de stad gedaan.

Eergisteren kwam Hare Majesteit de Koningin, vergezeld van de Prinsessen Augusta en Elisabeth, te Londen aan.

Gisteren ontving Hare Majesteit de Aartshertogen Jan en Lodewijk, die haar met de gewone formaliteiten werden voorgesteld, en die door den generaal graaf van St. Julien, en andere personen van hun gevolg, vergezeld werden. Na dat zij Hare Majesteit veilten hadden, gaf Hoogsteden-zelfe audientie aan den Prins van Esterhazy, en daarna aan den Erfprins van Hessen-Homburg, en de Prinszen Gustaaf, Philip en Ferdinand.

Van den 31sten.

Met de heden morgen ontvangen Hamburger brieven, al, hebben wij een berigt ontvangen, hetwelk ons hoogst aangenaam is en dat wij vurig wenschen dat zich nader bevestigen zal. Er zou, namelijk, tusschen Oostenrijk en Pruisen een traktaat van of- en defensieve alliantie gesloten zijn. Wijzer maatregelen konden waarlijk die Mogendheden niet nemen. Eindelijk overtuigd van het onstaatkundige van dien ouden naijver die tusschen de beide Staten bestond, dien volkomen afleggende, en zich welmeenend verenigende, zijn zij in staat, niet slechts om Frankrijk, maar ook om elke Mogendheid, die te eeniger tijd de zijde van Frankrijk kiezen mogt, te wederstaan.

Volgens een particulieren brief uit Parys, ontstaan de onrustige bewegingen in Frankrijk vooral daaruit, dat men den voornamen Buonapartisten hun op allerlei wijzen zamengeschrapt onmetelijk vermogen, gearaten heeft, en deze er thans gebruik van maken om de zoogenaamde gefedereerden door het geheele Rijk, geregeld betaling te doen ontvangen, hetgeen eene voortdurende vereniging van een verbaasend getal der slechtste en onrustigste menschen geeft, en voor de schromelijkste gevolgen moet doen vrezen, indien men geen middel weet te vinden om dien verderfelijken band te verbreken. Alle onderzoekingen naar deschuldige handen, die zich met gezegde betalingen bezig houden, schijnen nog zonder vrucht geweest.

De nieuwe minister van oorlog, Clarke, heeft, zegt men, het plan, om geen der officieren te gebruiken, die, na de kapitulatie van Parys, nog onder de driekleurige vlag zijn blijven dienen. Indien dat volvoerd kan worden, blijven alle de officieren der zoogenaamde armée van de Loire buiten dienst, en zal men gelegenheid hebben om eene groote menigte lieden te plaatsen, waarop men vertrouwen kan.

Tusschen Wellington en den hertog van Berri, moet deze dagen iets voorgevallen zijn, dat eenig gerucht gemaakt heeft; Z. K. H. zou namelijk, zoo als men meent, zich omtrent onzen held zeer ongepast uitgelaten hebben, en deze, die vernemende, aanstonds aan Z. K. H. een bezoek gegeven hebben. Wat bij die gelegenheid mag voorgevallen zijn, wordt niet gemeld; maar den volgenden dag zag men Z. K. H. op een bal verschijnen, dat door Wellington gegeven werd.

PARYS, den 28 Oktober.

De kamer der afgevaardigden, heeft heden van de concept-wet tegen de oproerkreten enz., zoo als die nu geheel nieuw opgesteld is, de 7 eerste artikelen aangenomen, terwijl zij de stemming over de 4 laatste artikelen tot hare zitting van aanstaande maandag uitgesteld heeft.

De aangenomen 7 artikelen bepalen, dat alle personen, overtuigd van geschriften geschreven, uitgedeeld of verkocht te hebben, strekkende om eene ommekeer van het gouvernement te bewerken, — allen die zich aan kreeten, gesprekken of geschriften schuldig maken, die strekken om den eerbied voor den Koning en zijne familie te verminderen, of om den naam des overweldigers en de omverwerping van het constitutioneel charter in te roepen, — allen die prenten verkoopen, of uitdeelen die hetzelfde doel hebben, — allen die de witte vlag neerhalen en door eene andere vervangen zullen, — allen eindelijk, die andere wapenen, kokarden of teekenen, dan in Frankrijk erkende, ten toon spreiden, met vijfjarige gevangenis, boete van 3000 franken of zelfs met deportatie zullen gestraft worden, behoudens nogtans zwaarder straf, overeenkomstig de wetten, in geval van hoogst verzwarende omstandigheden.

De 4 laatste artikelen dezer concept-wet, waaromtrent maandag moet beslist worden, zijn gericht tegen de uitstrooijers van alarmende geruchten, wegens het herstel van de tienden en de terugkeer der nationale goederen, en loopen over het inhouden der traktementen van gepensioneerden die zich aan bovengemelde misdaden schuldig maken, enz.

Murat is, naar men verneemt, den 28sten september met zijne 150 waaghazelen in Calabrië geland, en zou aldaar in den beginne nog al vele aanhangers onder zijne vanden vereenigd hebben, doch kort daarop gevangen genomen en aan het hof van Napels uitgeleverd zijn, dat hem, zoo als men al verder wil, thans zijn proces zou laten opmaken.

De echtgenoot van den hertog van Wellington, is heden avond ten 5 uren hier aangekomen, en in het hôtel van haren gemaal in de straat des Champs-Élysées afgestapt.

BRUSSEL, den 1 November.

Men verneemt, dat vooreerst voor de zekerheid der Zuidelijke Nederlandsche provincien en de provincie Luxemburg, de navolgende maatregelen beraamd zijn geworden: eene armée, bestaande uit 90,000 man, zal op de Fransche grenzen eene dubbele reij kantonnementen betrekken, en zich van de Moesel tot aan de Noordzee uitstrekken. Van deze armée zullen de Pruisen den linker vleugel en de Geallieerde armée, onder de bevelen van den hertog van Wellington, het centrum en den rechter vleugel uitmaken. Drie sterke plaatsen, achter elkanderen op den weg naar Parys gelegen, als Valenciennes, Bouchain en Cambray, zullen worden bezet. Alle de vestingen, welke de Geallieerden gedurende vijf jaren in bezit zullen nemen, worden voor verscheidene maanden van levensmiddelen voorzien, ten einde men in allen gevalle gedekt zij. Bovendien blijven er vooreerst nog talrijke reserven, zoo wel in de Pruisische Rijn provincien als in de Zuidelijke Nederlandsche provincien, gereed om, indien de omstandigheden het vorderen, dadelijk op te rukken. Het groote hoofdkwartier komt naar Brussel en zal denkelijk langen tijd aldaar verblijven.

De Fransche generaal, graaf van Lobau, (Mouton), welke bij den slag van Waterloo gevangen is genomen, heeft verlof gekregen, om een landgoed bij Luik te betrekken. Hetzelfde behoort aan deszelfs echtgenoot, de gravin van Arberg, uit Brussel geboortig.

's GRAVENHAGE, den 3 November.

Wij WILLEM, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Willende zorgen, dat de schadevergoedingen, welke bij Onze reglementen zijn toegelegd voor huisvesting en voeding van marscherende of kantonnerende troepen, alsmede voor gerequireerde transport-wagens en karren ten behoeve van dezelve, zonder eenig verwijf dadelijk worden afbetaald, en dat Onze goede onderdanen in die prompte voldoening te meerder soulaas vinden in den last, welken zij door die doormarsch of kantonnementen ten algemeenen nutte moeten dragen;

Gezien de voordragt van Onzen Staatsraad Intendant-Generaal van de administratie van oorlog, vanden 14den dezer, no. 8, te dezer zake door Ons wel speciaal gerequireerd;

Gelet op de bepalingen, voorkomende bij Onze besluiten van den 14den februari 1814, no. 71, 26sten juni 1814, no. 1, 3den augustus 1814, no. 38, en 20sten februari 1815, no. 21;

Den Raad van State gehoord, Hebben, bij amptatie en alteratie der evengemelde bepalingen, besloten en besluiten:

Art. 1. De verplichting Onzer onderdanen, om mar-
(Het vervolg op de kant dezer blaadzijde.)

TWEDE KAMER DER STATEN-GENEERALE.
Zitting van Dinsdag 27 den 28den november.
De President communiceert aan de vergadering de benoeming van den heer van Alphen tot lid der Kamer wegens de provincie Holland, in plaats van den overleden heer Six, welke nog geene zitting had genomen.
De centrale sectie eene bedenking aan Z. M. het bevel van de ingezonden, over een artikel der thans in deliberatie zijnde financiële wet, bij hetwelk, onder de gepensioneerde schulddragers, de hypotheecaire afnemer, al gemeend waren, is gezezen eene missive van Z. M., in dato van heden, waarbij gemelde beveling wordt geapptoeerd en toegeslemd, dat in hetzelfde artikel zouden worden gebragt de woorden: *gepensioneerde en hypotheecaire schulddragers*. — In de deszelve missive verzonden naar de sectien ter informatie.
De President geeft aan de leden te kennen, dat de spoed, welken de onderscheiden in deliberatie zijnde stukken vorderen, hem noopt de leden uit te noodigen zich daarmede in de verschuldende eijnde.

overwogen en gemotiveerd aan Ons voorgedragen, welke schikkingen er zouden kunnen worden gemaakt, ten einde de leverantien, welke ten behoeve van vreemde troepen, die doormarscheren of zich ophouden, moet gedaan worden, almede op eene rigtige en spoedige wijze, door of van wegedezelve Mogendheden worden betaald.
6. Onzen Staatsraad, Intendant-Generaal van de administratie van oorlog, en Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken worden, ieder voor zoo veel hem aangaat, belast met de uitvoering van het tegenwoordig Bevel, waarvan een afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, aan Onzen Commissaris-Generaal van oorlog, aan de Algemeene Kerkkamer, respectievelijk tot informatie.
Gegeven in 's Gravenhage, den 28sten oktober des jaars 1815, en van Onze regering het tweede.
W. L. L. E. M.
Van wege den Koning,
(getekend) A. B. F. A. L. L.

hoefden bij voortraad zal kunnen en behooren in staat te stellen tot de bij de reglementen voorschreven receptie der militairen.
Voor gekantonnerde troepen, telken vijf dagen, wanneer de soldij aan de manschappen wordt uitgereikt.
3. Op gelijke wijze zal het verschuldigde voor de wagens en karren, welke, in conformiteit der tarieven, tot transport der bagages van marscherende troepen kunnen worden gerequireerd, door den commandanten-officier bij den magistraat, vóór deszelfs vertrek uit het nacht-kwartier, worden gedeponneerd, ten einde de de belaghebbers, dadelijk na volbragten dienst, zijne betaling kunne erlangen.
4. Wij autoriseren Onzen Staatsraad, Intendant-Generaal van de administratie van oorlog, om aan de stippen nakoming van Onzen wil krachtadig de hand te houden, en om wilders alle die administratieve voorschriften te geven, waardoor beide de ingezonden van het Rijk tegen alle schade en nadeelen worden gewaarborgd.
5. Wij verlangen voorts, dat door Onzen Staatsraad

schurende militaire korpsen en detachementen, mitsgaders de ten platten lande kantonnerende troepen van Onze armée te huisvesten en te voeden, wordt gerequireerd.
2. De zeven stuivers per dag, voor huisvesting en voeding toegestaan, welke thans betaald worden op mandaten, door de onder-inspecteurs van de administratie in de militaire kommando's, na eene voorloopige en somtijds door de irregulariteit der stukken omslagte en langwijlige examinate, te verleenen, zullen, te rekenen van den 1sten november aanstaande, met de meestmogelijke promptitude, worden voldaan, te weten:
Voor marscherende korpsen of detachementen, alvorens dezelve uitmarscheren; zullende diegenen, welke dezelve korpsen of detachementen kommandeert, hebben te zorgen en verantwoordelijk zijn, dat die betaling, vóór den uitmarsch, geschiede aan den burgemeester, maire of dengen, die aan het hoofd der politie der gemeente zich bevindt; terwijl deze in middelen, bij voor-
schot uit de gemeentekas, de

BEURS - PRIJS DER EFFECTEN.			
Amsterdam, den 4 November 1815.			
Holland, Werkelijke Schulds . . .	2½ pCt.	40½ a	41
— Uitgestelde Schuld . . .	—	4½ a	47½
— Restanten uitgestelde Schuld . .	—	1½ a	16
— Kansbilletten	—	24½ a	24½
— Domein-rescriptien	4	—	a
— Bons van het Syndikaat	—	—	—
6de serie	5	99	99½
Dito . . . 7de serie . . .	5	99	99½
Dito . . . 8ste serie . . .	5	98½	99½
— Negotiatie 40 Millioen . . .	5	84½	85½
Frankrijk, Tiers Consolides . . .	5	—	a
— Certificaten van dito . . .	—	—	a
Engeland, geconsolideerde . . .	3	—	a
Rusland, bij Hope en Comp. . .	5	74½	75½
Dito Coupons 1813	—	26½	87½
— 1814	—	82½	83
— 1815	—	79	80
Pruissen, bij de wed. Ueberf. en Serr. .	5	94	95
Saxen, bij Braunsb. en Comp. . .	5	96	97
Spanje, neg. bij Hope en Comp. 1807 .	5½	31½	33½
Dito Coupons	—	10½	12
Weener bank bij Goll en Comp. . .	5	—	a
— dito	4	—	a
— Certific. , bij Goll en Comp. 2½	—	21	21½
Italiën Monte Napoléon	5	50½	51½
Napelsche Certificaten	3	47	47½
Zweden, bij Hogguer en Hasselgr. .	6	26	26½
Dito Coupons	—	8½	9
Deensche Kroon	4	37½	38½
Dito Coupons	—	30	32
Amerika, bij Hope en Comp.	6½	96½	97
— bij Staphorst	6½	82	82½

R. N A U T A.

Eene schoone en wel berimmerde HUIZINGE, sampt florissend altyd met het beste succes gedreven, benevens een STALLING gelegen; als mede een prompte KNECHTS-WONING cum a Brouwersleg ten voorschreven Steede, en aldaar gequoteerd eigenaars bewoond, op den 12den Mei eerstkomende, vry te

[illegible]

H O U T V E I L I N G.

D^e notaris GERRIT R. VOORMEULEN, zal, by Afsykeld, prefesteren te verkoopen:
 Drie ladingen extra mooi Eiken HOUT, bestaende in Boomen van 14 tot 20 duim over het Kruis, en van 20 tot 30 voeten lengte, en in mooi KORThout, Hekralen en Damlagers; voorts nog een party Benken Stamboomen enz.
 Wile redinge markt, kome, op DONDERDAG den gden NOVEMBER 1815, des voormiddags ten 11 uren precies, by het Tolhuis te Rinsmagerst, alwaar alles genummer zal liggen, en koope op als dan voor te lezene condities.

Z E G H E T V O O R T.

D^e Schuldschifters in de BOEDEL van wylen ROORD van DYK, in leven Beurtchipper te Harlingen, worden verzoekt te comparen, op MAANDAG den 13den NOVEMBER 1815, van 2 tot 3 uren, des namiddags, ten huize van STJSE BEIDSCHAAT, by de Zuiderpoort te Harlingen, om Rekening, Bewys en Reliqua te onvragen, wegens dien Boedel.

WOUTERS, te Groningen, heeft gedrukt en alomt verzonnen: 1. GLATZ, *Zedekunde voor jeugdige Misseters in Voorbeelden en Verhalen*, 2 Deelen a f. 2-10-; II. KLOSE, *des Heeren Avondmaal. Een Boek tot flekking 900 geloofende Christenen*. Naar den *Dertien* druk uit het Hoogduitsch vertaald, door den Wel Eerw. heer T. L. POEL, Predikant te Hamswterum, a f. 1-16-; III. HAHN, *Parabols of Gelykenissen en Zedelyke Verhalen voor de na-denkende Jeugd*, Vertaald door W. GOEDE, a 16 deiv. IV. D. BOGUE, *Proeve over het Goddelijk Gezag van het Nieuwe Testament*. Wyt uit het Engelsch vertaald en met eenige Byvoegels vermeerkerd, door G. J. F. CRAMER VON BAUMGARTEN, Predikant te Middelbort. Met eene Voorrede van HERMAN MUNTINGHE, Hoorleeraar in de Godgeleerdheid en Kerkelyke Geschiedenisken te Groningen. *Eerste Stuk*, a f. 1-10-; NB. Met nog een Stuk is dit vooresleedyk Werk komoleet.